

N:o 6.

Ank. till Riksd. kansli den 2 april 1897, kl. 2 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om införande af bestämmelse, att ledamot af statsrådet ej må vara riksdagsman, samt vidtagande af häraf för- anledda ändringar i grundlagarne.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 155, hvilken blifvit hänvisad till konstitutionsutskottet, har herr *Ola Persson* i Rinkaby hemställt, »att Riksdagen måtte besluta sådana ändringar i gällande grundlagar, att statsråd icke tillika får vara riksdagsman».

Till stöd för denna hemställan har motionären anført:

Förnekas kunde ju icke, att ofta regering och Riksdag komme att stå emot hvarandra såsom bevakande motsatta eller åtminstone i viss mån skilda intressen. Äfven om regeringen på det hela befunne sig i samklang med Riksdagen, så uppstode allt som oftast frågor af än mindre, än större betydelse, uti hvilka konungamagten och folkmagten egde olika ståndpunkter och intressen att bevaka. Att då dessa båda magter inom staten skulle representeras af *samma* person, kunde icke gerna vara principenligt. Och om en enskild person utsåges att vara folkrepresentant, skedde detta naturligtvis alltid under förutsättning, att han alltjemt skulle vara i tillfälle att föra sina kommittenters talan oberoende af andra hänsyn än deras intressen; men om han kort derefter antoge

kallelse till Konungens rådsbord, upphörde hans sjelfständighet, och han blefve satt att bevaka intressen, som åtminstone kunde vara andra än dem han af sina kommittenter satts att bevaka. Härigenom hade ju utan sitt eget förvällande de väljande för tiden intill nästa val på sätt och vis förlorat sin representant och saknade möjlighet att skaffa sig en ny, som oberoende af andra hänsyn kunde föra deras talan.

Detta kunde icke vara förmånligt för vare sig konungamagten, Riksdagen eller den enskilde riksdagsmannen, som komme i en sådan situation. Och minst af allt bidroge ett sådant förhållande till stärkande af den aktning, utan hvilken ingen statsmagt kunde med nödig styrka fungera. Af en sådan ändring i detta hänseende kunde någon olägenhet så mycket mindre uppstå, som statsråden i hvarje fall hade rätt att när helst de önskade och det behöfdes deltaga i kamrarnes öfverläggningar, och den princip, hvarpå motionärens framställning vore grundad, vore redan i vår statsförfattning erkänd, ehuru endast delvis genomförd, i det att statsråd icke finge deltaga i utskott.

Motionären utgår i sin framställning från den uppfattningen, att regering och Riksdag gent emot hvarandra bevaka motsatta eller skilda intressen. Denna uppfattning kan utskottet så mycket mindre dela, som utskottet måste fasthålla dervid, att regering och representation i samfäldt arbete för förverkligande af statens ändamål böra ledas af en gemensam sträfvan att rätt bedöma, hvad som bäst kan främja statens väl. Hvarje medel, som under detta gemensamma arbete kan bidraga att befordra samförståndet mellan regering och representation, bör sålunda anses godt och nyttigt.

Ett sådant medel till samförstånd och samarbete anser utskottet vara den möjlighet, som för närvarande finnes för en valkrets att lemna riksdagsmannakallet åt en ledamot af statsrådet. På samma gång en regeringsmedlems inväljande i Riksdagen utgör en yttring af valmännens förtroende icke allenast för den valde personligen utan äfven för regeringen, bör nemligen genom statsrådsledamotens direkta deltagande i riksdagsarbetet en liffigare samverkan kunna uppstå mellan regering och representation, hvilken samverkan icke gerna kan annat än lända till fromma för detta arbete.

Genom bifall till motionärens förslag skulle emellertid en sådan möjlighet till ökad samverkan mellan regering och representation blifva afskuren.

På grund häraf och då utskottet, i likhet med hvad konstitutionsutskottet vid 1887 års riksdag i sitt utlåtande n:o 15, med anledning

af en motion af liknande innehåll som den nu ifrågavarande, yttrade, icke kan finna något giltigt skäl, på grund hvaraf ledamot af statsrådet skulle mer än hvarje annan svensk medborgare vara i saknad af rättighet att kunna till riksdagsman väljas, får utskottet hemställa,

att herr Perssons förevarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 2 april 1897.

På utskottets vägnar:

O. BERGIUS.

Reservationer:

af herr *Johnsson*; samt

af herr *Ljungman* beträffande utskottets motivering.

Herrar *Dahn*, *Vahlin* och *C. A. Andersson* från Malmö hafva begärt få här antecknadt, att de ej deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
